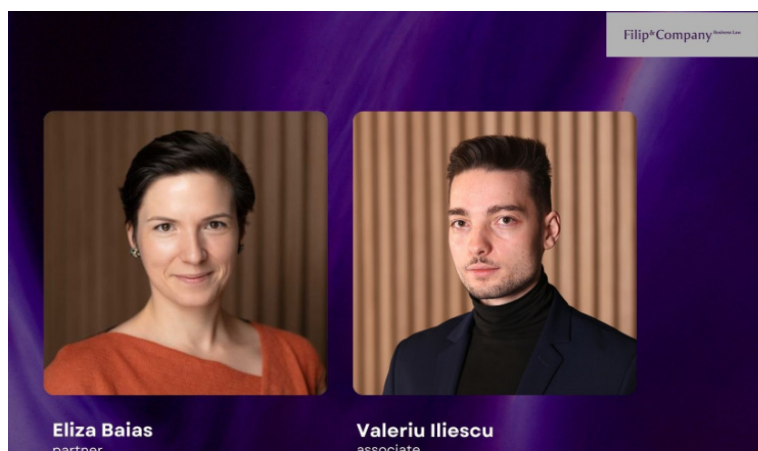

Noi reguli pentru companiile cu activ net sub limita legala: cum sunt afectate distribuirea dividendelor și finanțarea intra-grup

Pe 9 septembrie a fost trimis spre promulgare Proiectul de lege privind stabilirea unor masuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative („Proiectul de Lege”), parte a celui de-al doilea pachet de masuri fiscale pentru care Guvernul și-a asumat raspunderea pe 1 septembrie. Împotriva sa au fost formulate doua sesizari de neconstituționalitate integrala, ce urmeaza sa fie examinate de Curtea Constituționala a României pe 24 septembrie. Proiectul de Lege nu poate fi promulgat și nu va intra în vigoare decât daca trece de controlul de constituționalitate.

Proiectul de Lege include modificari importante privind activul net al societăților, cu impact asupra distribuirii dividendelor și finanțării intragrup. Acestea se vor aplica atât pentru societățile pe acțiuni (SA), cât și pentru societățile cu raspundere limitata (SRL).

1. Limita legala a activului net și reglementarea actuala

Activul net reprezinta diferența dintre totalul activelor și totalul datoriilor societății, iar limita legala inferioara a acestuia este de cel puțin jumătate din capitalul social subscris al societății.

Acesta reprezinta practic un indicator al sanatații financiare a unei societăți și al capacitații acesteia de a-și onora obligațiile, fiind un element important pentru protecția creditorilor și pentru evaluarea societății în contextul tranzacțiilor comerciale sau al atragerii de investiții.

Daca în urma unor pierderi, stabilite prin situațiile financiare anuale aprobate conform legii, activul net se reduce sub limita legala, ajungând astfel într-o disproporție semnificativa față de capitalul social, acționarii/ asociații, reușiți în adunarea generala, trebuie sa decida asupra dizolvării societății.

Daca se hotaraște ca societatea sa continue, pâna la încheierea exercițiului financiar urmator celui în care s-au constatat pierderile, Societatea/ respectiva adunare generala au doua opțiuni: fie (i) asigura reconstituirea activului net pâna la limita legala, fie, daca prima varianta nu este realizabila, (ii) decide reducerea capitalului social cu acoperirea unei părți din pierderi (diminuând etalonul la care se raporteaza activul net).

Daca (i) adunarea nu are loc, (ii) nu se poate delibera valabil sau (iii) s-a decis continuarea societății fara

remediarea disproporției în termenul legal, orice persoana interesată poate solicita instanței dizolvarea societății. Instanța poate acorda până la 6 luni pentru regularizarea situației, și, de asemenea, chiar dacă instanța ar pronunța dizolvarea, aceasta poate fi evitată, dacă remediarea intervine înainte de rămânerea definitivă a hotărârii.

În practică, societățile care dezvoltă diferite proiecte ce presupun o etapă de investiții semnificative înainte de a putea genera venituri (ex. proiectele imobiliare, capacitățile de producție energetică, fabrici, etc.) sunt adesea în situația de a nu respecta valoarea minimă a activului net pentru perioade care depășesc termenele de remediere cerute de lege, iar din cunoștințele noastre, nu se formulează (cu succes) cereri de dizolvare a acestor societăți. Nimeni nu are de câștigat dacă investițiile realizate nu sunt duse la bun sfârșit și nu încep să producă venituri.

2. Noile efecte propuse ale scaderii activului net sub limita legală

Consecințele scaderii activului net sub limita legală prevăzută de reglementarea actuală rămân în vigoare și după adoptarea Proiectului de Lege, fiind însă completate de noi efecte cu impact semnificativ.

a) Interdicția rambursării împrumuturilor de la afiliați

Societățile al căror activ net, conform situațiilor financiare anuale, scade sub limita legală, nu vor putea rambursa împrumuturile contractate de la acționari, asociați sau alte persoane afiliate până la remediarea situației activului net.

Nerespectarea acestei interdicții va atrage răspunderea juridică atât a societății, cât și a acționarilor/asociaților care primesc rambursarea, după cum urmează: (i) răspundere solidară pentru obligațiile bugetare restante datorate de societate, în limita sumelor împrumutate și restituite; și (ii) posibilitatea aplicării unei amenzi contravenționale de până la 200.000 RON.

În aceste condiții, modul în care grupurile de societăți își structurează finanțările în România va trebui revizuit pentru a asigura îndeplinirea condițiilor legale pentru restituirea împrumuturilor.

b) Interdicția distribuirii de dividende

Societățile al căror activ net, conform situațiilor financiare anuale sau, după caz, interimare, scade sub limita legală, nu vor putea distribui dividende anuale sau, după caz, interimare, din profitul exercițiului curent, decât după remediarea acestei situații.

c) Aplicarea de sancțiuni contravenționale

Daca nu este remediata situația activului net diminuat sub limita legala până la încheierea exercițiului financiar urmator celui în care s-au constatat pierderile, se vor putea aplica societății amenzi de până la 200.000 RON.

d) Obligația de conversie în capital a finanțarilor de la asociați/acționari (cu numeroase excepții)

De asemenea, se introduce o obligație de conversie a împrumuturilor sau a altor forme de finanțare acordate de acționari/ asociați societății, în situația în care activul net scade sub limita legala. În caz de nerespectare, exista posibilitatea aplicării unei amenzi contravenționale de până la 300.000 RON.

Aceasta obligație nu apare însă imediat, ci numai după trecerea a 2 ani de la expirarea termenului legal de remediere a situației activului net. Prin urmare, calculul curge de la momentul constatării disproporției, pe baza situațiilor financiare aprobate.

Măsura conversiei nu este una inedită. Au mai existat intenții de introducere a unor mecanisme similare încă din anul 2019, când Ministerul de Finanțe propunea ca societățile decapitalizate să remedieze aceasta problema prin conversia obligatorie a împrumuturilor, cu aplicarea de amenzi contravenționale în caz de neconformare. Măsurile nu s-au mai materializat la acel moment.

În forma sa inițială, Proiectul de Lege reglementa obligația de conversie într-o manieră generală, cu o singură excepție destinată protecției bugetului general consolidat. Ulterior, însă, ca urmare a presiunilor exercitate de mediul de afaceri și a amendamentelor formulate în procesul legislativ, au fost introduse numeroase excepții de la regula conversiei.

Obligația de conversie nu se va aplica pentru acționarii/ asociații care se încadrează în următoarele situații, cu condiția ca împrumuturile să nu fie restituite acționarilor/ asociaților în termen de 4 ani de la data acordării împrumutului:

- i. Entități având ca obiect de activitate efectuarea de investiții/ administrarea fondurilor de investiții alternative sau cu capital de risc eligibile, care fac parte din/ administrează fonduri de investiții alternative sau cu capital de risc eligibile;
- ii. Investitori care au ca obiect principal de activitate efectuarea de investiții, deținerea de participații, și/ sau finanțarea profesioniștilor a companiilor unde dețin participații;
- iii. Investitori profesionali conform Directivei 2014/65/UE (această categorie include persoane sau instituții recunoscute oficial ca având experiența, capital și expertiza pentru a evalua riscurile investițiilor complexe, precum firmele de investiții, organisme de plasament colectiv, instituții de credit etc.);
- iv. Persoane cu calitatea de investitori într-un proiect de finanțare participativă, în sensul Regulamentului (UE) 2020/1503, direct sau indirect, prin intermediul unei entități care deține direct o participație într-un asemenea

proiect (aceasta categorie include entitățile care investesc bani într-un proiect prin platforme de finanțare participativa - crowdfunding - pentru afaceri sau startup-uri);

v. Persoane fizice care au investit, o suma cuprinsa între 2.500 Euro si 200.000 Euro într-o microîntreprindere sau întreprindere mica si nu detin, direct sau indirect, mai mult de 25% din capitalul social al societatii în cauza.

De asemenea, obligația de conversie nu se aplica în cazul finantarii societatilor prin intermediul fondurilor europene sau nationale alocate din programe destinate sprijinirii sectorului privat, si al finantarilor acordate de institutii financiare internationale.

Aceste excepții au fost concepute pentru a nu descuraja atragerea de finanțari intragrup de la asociați/ acționari ce investesc în mod profesional, care, prin natura lor, nu implica o majorare a capitalului social, dar contribuie în mod real la dezvoltarea societăților. În acest mod, se menține atractivitatea investițiilor, precum și a mecanismelor de finanțare asigurate de catre asociați/ acționari.

Sfera aplicarii acestei conversii automate a fost semnificativ restrânsa față de prima forma a Proiectului de Lege, dar aceasta nu înseamna ca implicațiile nu vor trebui luate în considerare, raportat la acorduri existente și viitoare ale asociaților care pun în comun resurse pentru dezvoltarea unor proiecte în parteneriat și care de regula stabilesc reguli foarte clare apropo de finanțările de la partenerii asociați/ acționari. Intervenția unei obligații de conversie a creanțelor poate dezechilibra relația dintre parteneri, daca nu este adresata proactiv și constructiv.

Totodata, mediul de business va avea nevoie de o perioada considerabila pentru a filtra și înțelege modul în care funcționeaza toate masurile avute în vedere în pachetul propus de Guvernul României. Experiența arata ca dificultățile reale vor ieși la iveala în momentul în care se va proceda la implementarea efectiva a tuturor modificarilor.